

Verslag

YURP's-sociëteit Centrum Oost

Gemeente Arnhem

14 augustus 2008

Het industriële verleden van Arnhem is bijna nog voelbaar in Centrum Oost. De voormalige Coberco-fabriek, het energiebedrijf, gasfabriekterrein, de Rijnkade en het tuindorp Van Verschuerwijk zijn markante iconen van dit recente verleden. In 2004 stelt de gemeente een ontwikkelingsvisie op. Het gebied heeft een enorme potentie als nieuw woon- en werklandschap. Gebiedsontwikkeling en ontwikkelingsplanologie zijn instrumenten die de gemeente hierbij inzet.

In de YURP's-sociëteit op 14 augustus 2008 zijn Paul van Hoof, projectleider Centrum Oost en Albert Matthijssen, directeur van de dienst stadsontwikkeling gastheer. Zij spreken over het transformatiegebied, de projecten en de rol van de gemeente. De keuzes voor ontwikkelingsplanologie en gebiedsontwikkeling komen aan de orde net als de samenwerking met corporatie en ontwikkelaars. Als rode draad in de sociëteit loopt het competentievraagstuk - hoe pak je het nu goed aan. De beide sprekers vertellen over hun lessen, inzichten en tips en trucs om beter te opereren in het vakgebied van de stedelijke vernieuwing.

Centrale OntwikkelingsZone Arnhem

Centrum Oost is een van de zes projecten in de Centrale OntwikkelingsZone Arnhem. De projecten worden opgepakt volgens ontwikkelingsplanologie. Deze aanpak staat haaks op het traditionele blauwdrukplannen. Het sluit aan op de dynamiek van de stad, richt zich op een gebied en er is samenwerking met meerdere partijen nodig. In Arnhem gaat het om de Stationsomgeving, Rijnboog, Meiderswijk, Nijmeegese weg, Gelredôme en omgeving en Centrum Oost. Deze projecten gaan over stedelijke kwaliteit en in elk van deze is een zekere multiplier of kettingreactie van investeringen te verwachten.

Het project Centrum Oost bevindt zich in een stroomversnelling door het versneld vrijkomen van een aantal terreinen. Paul van Hoof is gemeentelijk projectleider Centrum Oost zet kort het project uiteen. In 2004 heeft de gemeente een ontwikkelingsvisie opgesteld en heeft zelf de regierol op zich genomen. De ontwikkelingsvisie gaat uit van nieuw stedelijk gebied met een mix aan functies waarbij 'wonen' de boventoon voert, rond 2020 moet de transformatie afgerond zijn.

Een aantal partijen hebben getekend voor de samenwerking: Volkshuisvesting Arnhem, Connexion (uitplaatsing), diverse gemeentelijke diensten (scholen, gemeentelijke kantoren) en private ontwikkelaars (AM Wonen en Ballast Nedam).

Om een verdere invulling te geven aan de ontwikkelingsvisie heeft de gemeente een aantal instrumenten ingezet. Als eerste is er een brandingsessie gehouden met het brede palet van gebruikers en eigenaren. De meerwaarde hiervan is om op een lijn te komen. De vraag werd gesteld wat voor soort gebied moet het worden. Aanhaken op het industriële verleden blijkt daaruit de grote gemeenteschappelijke deler, maar ook de kansen om aan te sluiten bij Arnhem modestad. De brand is leidend voor ontwerp, programma en communicatie van een aantal van de deelgebieden.

Vervolgens is een stedenbouwkundig casco opgesteld met voorstellen voor de openbare ruimte, parkeren en het programma. De status van dit voorstel moet nog wel worden bepaald.

Omgevingsbewust

Als projectleider heb je de opdracht een project te leiden. Toen ik twee jaar geleden met dit project aan de slag ging keek ik daar op een heel technische manier tegen aan, vertelt Paul van Hoof. Het is een project met veel risico's en na lang rekenen kwam ik tot een afgewogen conclusie: om risico's te minimaliseren moest het project in een keer in de markt komen om het integraal aan te besteden. Ik bleek bij deze analyse toch wel erg op mijn eigen project gericht te zijn. Er was namelijk nog een hele wereld boven: wethouder, gemeenteraad en andere partijen. Zij hielden er allemaal een andere visie op na. Ik werd mij geleidelijk bewust van de schakel die ik in dit geheel vervulde en de positie die ik innam. Ik leerde kijken naar de consequenties van bepaalde keuzes en de betekenis voor partijen. Van Hoof noemt het omgevingsbewust. Dit is cruciaal in zijn werk. 'Je hebt te maken met een complexe inhoud, je moet samenwerken met verschillende partijen en ook nog eens denken vanuit verschillende stadsbelangen'. In dit krachtenveld moet je op zoek naar je eigen positie om het spel te spelen. Zijn eigen kroonjuwelen – de in zijn ogen kansrijke mogelijkheden - heeft hij leren loslaten.

Competenties

Albert Matthijssen, directeur van de dienst stadsontwikkeling van de gemeente Arnhem is de tweede spreker in deze sociëteit over het hoe van de stedelijke vernieuwing. Hij gaat in op de context van stedelijke ontwikkeling en competenties en zijn tips en trucs

'Ogenschijnlijk duidelijke besluiten worden lang niet altijd uitgevoerd als van te voren bedacht', deze stelling van Teisman gebruikt Matthijssen om het werken in een grotere publieke organisatie te illustreren. In de wereld van de stedelijke ontwikkeling zijn we toegegroeid naar ontwikkelingsplanologie. Dit sluit aan op dynamiek, het is gebiedgericht en draait om samenwerking van partijen. Beleids- en ontwikkelingsprocessen zijn tegenwoordig zo complex, dat er bijna geen eenduidige inhoudelijke oplossingen bestaan. Dit heeft gevolgen voor de werkwijze van een gemeente. In Arnhem is gekozen om zowel te investeren in het samenspel met andere partijen (gebiedsontwikkeling) als ook inhoudelijke expertise.

Maar al te vaak wordt een initiatief tot een project gemaakt, zegt Matthijssen. Deze gewoonte loopt voorbij aan het onderscheid tussen een project en proces. Complexe ruimtelijke vraagstukken vragen namelijk om een procesaanpak, waarbij de gemeente relaties aangaat en verbindingen legt. Daarna bepaal je wat er moet veranderen. Deze netwerkbenadering komt terug in programma, projecten, processen, beleid en strategie. Het gaat gelijk op met de externe oriëntatie; het inschatten van de eigen kwaliteiten, een positie in te nemen in het krachtenveld en het spel te spelen en onderhandelingsmacht goed in te zetten.

Jonge professionals groeien op met begrippen als netwerk, flexibiliteit, geven en nemen. Zij zijn de drijvende kracht achter dit nieuwe denken en werken binnen bureaucratische organisaties. Matthijssen adviseert hen deze kwaliteiten te ontwikkelen en te versterken.

Stil staan bij je loopbaan

Matthijssen geeft het advies stil te staan welke loopbaan je wilt volgen en verwijst naar een korte theoretische onderbouwing. Bron de Pers, 7 augustus 2008: Baas zijn hoeft al lang niet meer. Geen verticale, maar een horizontale carrière.

- traditionele, lineaire loopbaan – zo hoog mogelijk binnen één organisatie komen
- transitoire loopbaan wordt gekenmerkt door inconsistentie – banen die niet logisch op elkaar volgen, zeer divers van aard
- specialistische loopbaan - de vakidioten, die de beste willen worden in hun vak.
- cyclische loopbaan - wisselen om de vijf à zeven jaar van baan. Doel is om persoonlijke ontwikkeling te vinden binnen aanverwante functies

Tips & trucs

Albert Matthijssen geeft sluit af met zijn tips en trucs om goed te functioneren in de gemeentelijke organisatie of andere grotere (publieke) organisaties. Deze tips zijn te herleiden tot de leerpunten: investeer in samenwerking en inhoudelijke kennis, maak de knip tussen een proces of projectaanpak en zorg voor een externe oriëntatie.

- breidt je netwerken uit
- zorg dat je geïnformeerd bent
- lanceer nieuwe ideeën
- raak betrokken bij nieuwe projecten
- probeer een rol te spelen aan de voorkant van het besluitvormingsproces.
- laat je zien bij de mensen die strategische posities in je organisatie hebben
- geef mondelinge presentaties
- blijf in de buurt van de winners
- doe mee in probleemoplossende taakgroepen
- raak betrokken bij centrale kwesties
- wordt mentor! Trainer voor nieuwe collega's
- laat de plezierige kanten van je persoonlijkheid zien
- pleeg een beetje inspanning zonder een uitslover te zijn
- doe ook aan ceremoniële taken (representatie)
- beloon en erken anderen zichtbaar en persoonlijk

**Deelnemerslijst YURP's-sociëteit Centrum
Oost, Arnhem**

Spreekers

Hoof, P. van (Paul)	Gemeente Arnhem, Dienst Stadsontwikkeling	Projectleider	ARNHEM
Matthijssen, A. (Albert)	Gemeente Arnhem, Dienst Stadsontwikkeling	Directeur	ARNHEM

Excursie

Berrevoets, L. (Leo)	Gemeente Arnhem, Dienst Stadsontwikkeling	Projectmanager	ARNHEM
----------------------	--	----------------	--------

YURP's

Pulles, H. (Helene)	Vivare	Projectcoördinator	ARNHEM
Krabbenborg, R. (Rob)	DHV B.V.	Adviseur Ruimtelijke Ontwikkeling	EINDHOVEN
Daneel, J (Jordy)	Arcadis	Adviseur	ARNHEM
Burger, M. (Margie)	Gemeente Delft	Stedebouwkundige	DELFT
Varst, R. van der (Rob)	ERA Bouw B.V.	Planbegeleider projectontwikkeling	ZOETERMEER
Harmsen, R. (Rob)	Pardal - ruimtelijke ordering, volkshuisvesting, ict	Zelfstandig adviseur	WEHL
Pen, N.T. (Nico-Tom)	De Woonplaats	Vastgoedontwikkelaar	ENSCHEDÉ
Hilten, L. van (Linda)	AT Osborne	Adviseur gebiedsontwikkeling	UTRECHT
Schipper, G. (Gerrina)	Portaal Arnhem	Adviseur Portfolio	ARNHEM
Fronik, M. (Maarten)	AMVEST	Trainee	AMSTERDAM ZUIDOOST UTRECHT
Boxmeer, B. van (Brechtje)	ProCap Projectmanagement	Consultant	EINDHOVEN
Ghijzen, M.G.B. (Marieke)	WOONBEDRIJF SWS.Hhvl	Senior planontwikkelaar	ZWOLLE
Faber, P. (Pieter)	Bureau Ruimtewerk	Projectleider	ZWOLLE
Ietswaart, I. (Iris)	Bureau Ruimtewerk	Projectmedewerker	ZWOLLE
Kreek, J. de (Jankees)	Woonpartners Midden Holland	Projectleider Nieuwbouw, renovatie en grootonderhoud	WADDINXVEEN
Sevenheck, F. (Felix)	Stec groep	Adviseur	ARNHEM
Kamp, J. Jonathan	ProCap Projectmanagement	Projectmanager	UTRECHT
Dirks, S (Suzanne)	Gemeente Apeldoorn	Stedenbouwkundige	APELDOORN
Stam, J. (Jasper)	Lingotto	Onderzoeker	AMSTERDAM
Graaf, F. de (Florine)	Capae		DEN HAAG
Steen, E. van der (Els)	Beaumont Communicatie	Adviseur	AMSTERDAM
Lodewijks m. (Marlijn)	Gemeente Breda	Projectmanager	BREDA

Gemeente Arnhem

Kampkuiper, A.(Annemarie)	Projectleider
Sekender, L.(Leonn)	Senior beleidsmedewerker
Piekema, M. (Marieke)	Junior projectleider
Strik, M. (Marjolein)	Projectleider
Bekamp, M. (Martine)	Afdelingshoofd ruimtelijk juridische zaken
Wessels, P. (Petra)	Projectmanager
Robben, M. (Marcel)	Senior adviseur
Smits, T. (Thor)	Afdelingshoofd stedenbouw en landschap
Ambrosius, S. (Sander)	Project-/accountmanager bouw

KEI

Boveldt, G. te (Geert) KEI
Duivenvoorden, A. KEI
(Annette)

Adviseur

ROTTERDAM
ROTTERDAM

Colofon

Dit verslag is een uitgave van KEI kenniscentrum stedelijke vernieuwing en is geschreven door Annette Duivenvoorden.

Young Urban Renewal Professionals (YURP's)

Het KEI-netwerk YURP's bestaat uit jonge professionals (< 35 jaar), werkzaam in de stedelijke vernieuwing bij partners van KEI. KEI biedt met dit netwerk een platform voor de opvattingen en ideeën van een nieuwe generatie die op een eigen wijze de stedelijke vernieuwingsopgave benadert. Centraal staan ontmoeting en discussie over stedelijke vernieuwing en de confrontatie tussen YURP's en 'seniors'. Het YURP's-netwerk telt inmiddels meer dan 300 leden, geïnteresseerden kunnen zich aanmelden bij KEI.
www.yurps.nl

YURP's-sociëteit

De YURP's-sociëteit is een initiatief van en voor de YURP's. Het gaat om een kijkje op de werkvloer bij een mede-YURP. In het bezoek komen aan bod: een excursie, de werkzaamheden van de ontvangende YURP, een project of vraagstuk. Ook het competentievraagstuk komt aan de orde in de speech van de directeur. Er is volop ruimte voor vragen, uitwisseling en discussie. Om het woord sociëteit ook eer aan te doen, maakt een borrel vast onderdeel uit van de bijeenkomst. De werkstandplaatsen van de YURP's zijn verspreid door het hele land. De sociëteit zal dan ook door heel Nederland reizen. De sociëteit vindt elke tweede donderdag van de even maand plaats.

Eerdere sociëteiten

- Portaal Leiden, Nieuw Leyden en Nieuwe Energie, 12 juni 2008
- Nijestee en Roeg en Roem, Groningen – Oosterparkwijk, 10 april 2008
- Stade Advies, Utrecht, 14 februari 2008
- AM Grondbedrijf, Ouderkerk a.d. Amstel, 6 december 2007
- Ecorys, Rotterdam, 13 september 2007
- WOONBEDRIJF SSW.Hhvl, Philipsdorp-Eindhoven, 7 juni 2007
- biq stadsontwerp bv, Rotterdam, 1 maart 2007
- Gemeente Purmerend, 11 januari 2007

KEI kenniscentrum stedelijke vernieuwing

Kruisplein 25 r Rotterdam
Postbus 897
3000 AW Rotterdam

T 010 282 51 55
F 010 413 02 51

info@kei-centrum.nl
www.kei-centrum.nl

Copyright 2008 KEI